

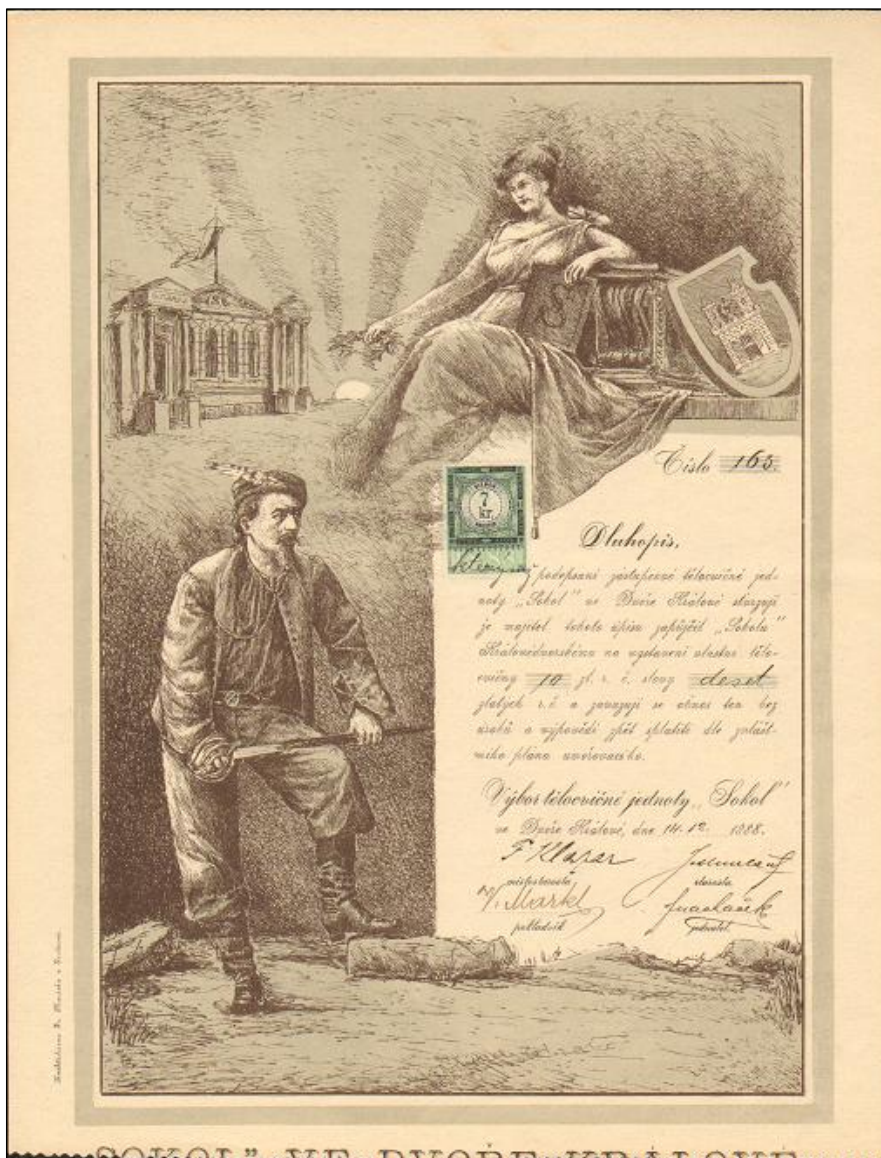
VÝROČÍ

V češtině máme krásně pojmenované měsíce, ale málokterý přesně vystihuje dané období jako listopad.

Sychravé počasí a někdy brzký příchod sněhu, který ohlašuje, že zima bude co nevidět a jakoby nás varovala, aby se všichni přichystali na její vládu. V takovém počasí nás často nálada žene někam do tepla, nejlépe domů ke kamnům a mnozí z nás se chystají na dlouhý zimní spánek a tak je přímo osudové výročí 15. listopadu 1865. V tento den zemřel Jindřich Fügner, zakladatel Sokola. Rozpochybování je to co nám možná dnes chybí. Ptáte se proč zde připomínáme právě jeho? Vždyť nemá s obchodem a průmyslem, ani s tiskařmi a grafiky žádnou souvislost a určitě si ho nikdo nespojí s cennými papíry, ale zdání klame.

Vraťme se, ale krátce k dalším výročím, která stojí za připomenutí. Hned prvním listopadem 1945 si připomínáme 65 let od měnové reformy, která zavedla i přihlášení cenných papírů k soupisu a povinné úschově, která vlastně znamenala hlavní zlom pro veškeré cenné papíry u nás a to vlastně až do dnešních dnů. O den později v roce 1938 proběhla první vídeňská arbitráž, která znamenala ztrátu dalších Československých území ve prospěch Maďarska. Důsledky 7. listopadu 1917 pro světové dějiny a politiku poznala naše země na vlastní kůži a snad už nedojde k podobným experimentům. Jedenáctého slavíme den míru, připomínající ukončení 1. světové války v roce 1918, shodou okolností byla v tento den vydána i půjčka národní svobody Československého státu navržená Alfonsem Muchou. Na 15. listopadu 1670 připadá úmrtí Jana Amose Komenského. Sedmnáctého máme u nás státní svátek, ale v Egyptě si připomínají otevření Suezského průplavu v roce 1869. 19. listopadu 1839 se narodil Emil Škoda a ve stejný den roku 1580 zemřel Jiří Melantrich z Aventina, renesanční tiskař a nakladatel. 27. listopadu 1895 podepsal Alfred Nobel svoji poslední závěť, kterou odkázal 31 milionů švédských korun fondu, který uděluje od roku 1901 Nobelovy ceny v pěti oborech lidské činnosti.

Praha, 25.11.2010

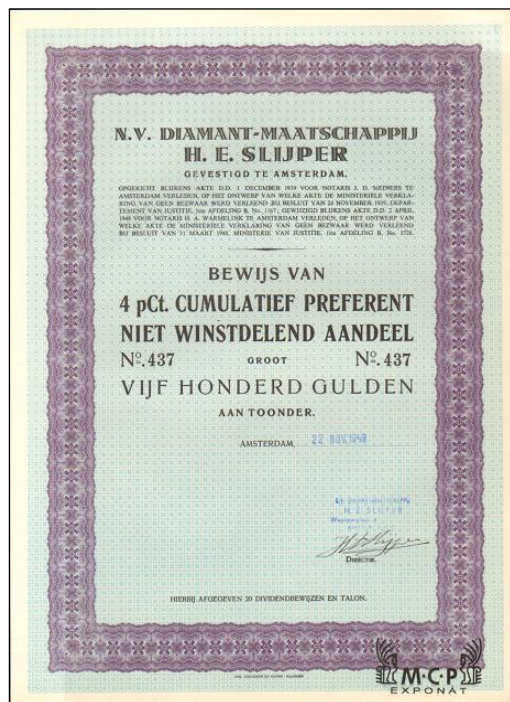

A1245 – Dluhopis Tělocvičné jednoty Sokol ve Dvoře Králové vydaný 14.12.1888 na 10 zlatých. Hlavní postavou motivu je PhDr. Miroslav Tyrš, který zde byl ztvárněn čtyři roky po své smrti. Oproti řadě jiných papírů je vyobrazení existující osobnosti velmi neobvyklé.

Jindřich Fügner se narodil 12. září 1822 v Praze. Původně působil v pojišťovnictví a věnoval se velmi úspěšně i obchodu. Mezi jeho záliby patřila hudba a sport, ale věnoval se i vlasteneckým spolkům. Zde se seznámil s Miroslavem Tyršem, který mu pomáhal založit český tělocvičný spolek, který by sloužil pro východu těla, duše a k výchově vlastenectví. To se jim společně s dalšími osobnostmi podařilo 16. února 1862, kdy vznikla Tělocvičná jednotka pražská (od roku 1864 Sokol Pražský). Stanovy vznikly v listopadu 1861 a byly předloženy pražskému místodržitelství ke schválení, které dlouho váhalo. Během roku 1862 bylo založeno dalších osm jednot mimo Prahu. Fügner se stal prvním starostou, zavedl zvyklosti jako oslovení členů a především hlavní heslo „Tužme se!“ Tělocvičná jednotka Sokol se stala největším tělocvičním spolkem u nás. Pro stavby sokoloven byla často vedle veřejné sbírky vydána bezúročná půjčka ve formě dluhopisů, které se občas objevují mezi našimi exponáty.

NOVINKY

Nadcházející podzim je jako každý rok ve znamení nových aukcí, které skýtají příležitost k získání nových exponátů do našich sbírek. Na stránkách muzea se můžete nyní seznámit s řadou novinek v jednotlivých sbírkách, protože kromě nákupu nových exponátů dochází zejména ve sbírce E k rozsáhlé revizi a doplňování o nové kusy. Jen za listopad jich bylo doplněno přes 240. Protože řada z nich stojí za bližší představení bude celé listopadové číslo věnováno těmto novinkám.

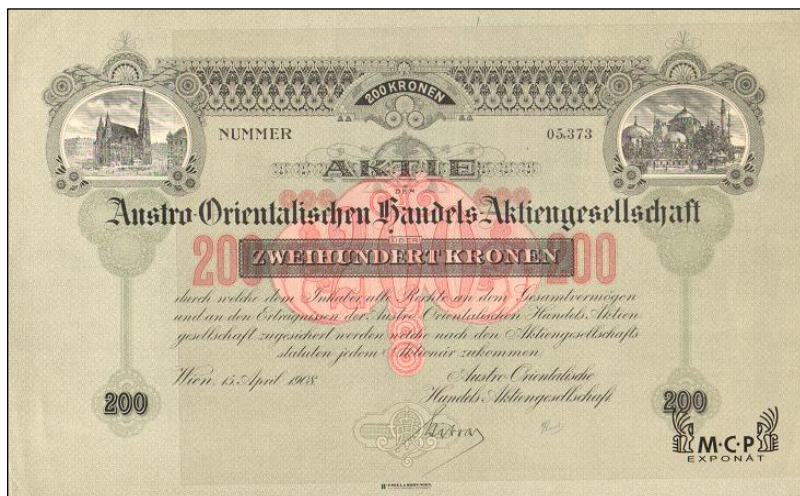

E4079 – N. V. Diamant-Maatschappij H. E. Slijper

Typická ukázka designu holandských akcí je prioritní akcie firmy N. V. Diamant-Maatschappij H. E. Slijper vydaná 22. listopadu 1949 v Amsterdamu je typickou holandskou akcií. Jde o zajímavou firmu a to brusírnou diamantů. Zajímavá je jednak tím, že se vyskytuje zřídka a také tím, že řada brusíren byla v rukou rodin a forma akciových společností nebyla tak obvyklá.

Další zajímavou akcií je španělská firma Compañía del Norte Africano Sociedad Anónima. Tato společnost byla založena 21. srpna 1907 v Madridu, ale sídlo firmy bylo ustaveno v Melille s administrací v Paříži. Melilla je autonomním městem podobně na Marockém území podobně jako Ceuta. Španělsko si toto území nárokuje od roku 791 a v letech 1907-1908 vznikl boj o toto území v pohoří Rif. To kontroloval náčelník El Roghi, který bojoval proti sultánovi Abd-el-Azizovi. současně proti sobě bojovala i Francie se Španělskem o nadvládu nad Rifem pro jeho nerostné suroviny. Těžila se zde především železná a olověná ruda. Proto byl nesmírně důležitý obchod a doprava. Spor se vyostřil po stavbě železnice a došlo dokonce i k vojenskému zásahu. V roce 1893 bylo na obranu Melilly vysláno 25.000 vojáků a v roce 1908 dokonce 50.000. Snahou vyslání tak početného vojska bylo převaha nad francouzským vojskem, aby se zabránilo vlivu Francie na obchodníky v Melille a okolí ke spolupráci s Francií. V té době vládl sultán pod vlivem Francie na základě britsko-francouzské smlouvy z roku 1904. Akcie je proto zajímavá o to víc, že společnost, měla kancelář i v Paříži, přestože proti Francii bojovala. Šlo tedy o jakýsi společný podnik. Jak vidno i přes politické boje se vidina zisků a kapitálu dá snadno překlenout ke vzájemné spolupráci bez ohledu na aktuální počínání státníků.

E4130 – Akcie Compañía del Norte Africano vydaná 1.1.1908.

E4183 - Austro-Orientalische Handels-AG, první emise 15.4.1908 na 200 K, Wien.

Firma Austro-Orientalische Handels-Aktiengesellschaft založená ve Vídni 28. listopadu 1907 vydala 15.000 akcií po 200 K. Jde o dekorativní akcie s motivem Svatoštěpánského dómu a chrámu Hagia Sofia v Istanbulu. Hlavní obchod byl ve vývozu zboží do Levanty, tedy na Blízký východ zahrnující území Libanonu, Israele, Jordánska a Sýrie. Firma měla své filie i v Egyptě a Bulharsku.

E4245 – Akcie cukrovaru Lipník-Břeclav, emise září 1940, Wien.

Cukrovarnická společnost Leipnik-Lundenburger Zuckerfabriken-Aktiengesellschaft byla založena v roce 1867 a svůj název upravila v roce 1871 kdy došlo ke spojení cukrovaru Břeclav a Lipník. Cukrovar v Lipníku, byl v roce 1904 uzavřen a sídlo bylo přeneseno do Břeclavi. Firma postavila v letech 1901-1902 cukrovar v Dolním Rakousku v obci Leopoldsdorf im Marchfeld. Po nostrifikaci na území Československa byla založena česká Břeclavská rafinerie cukru akc. spol. a původní firma zůstala ve Vídni a dále převzala rakouský cukrovar. Po anšlusu Rakouska v roce 1938 došlo k vydání nových akcií znějících na říšské marky. Bylo vydáno 10.000 akcií po 300 RM a 9.000 akcií po 1.000 RM, přesto je akcie na 300 RM vzácnější protože se téměř na sběratelském trhu nevyskytuje. Vzácnější je již jen emise z roku 1942 na 100 RM.

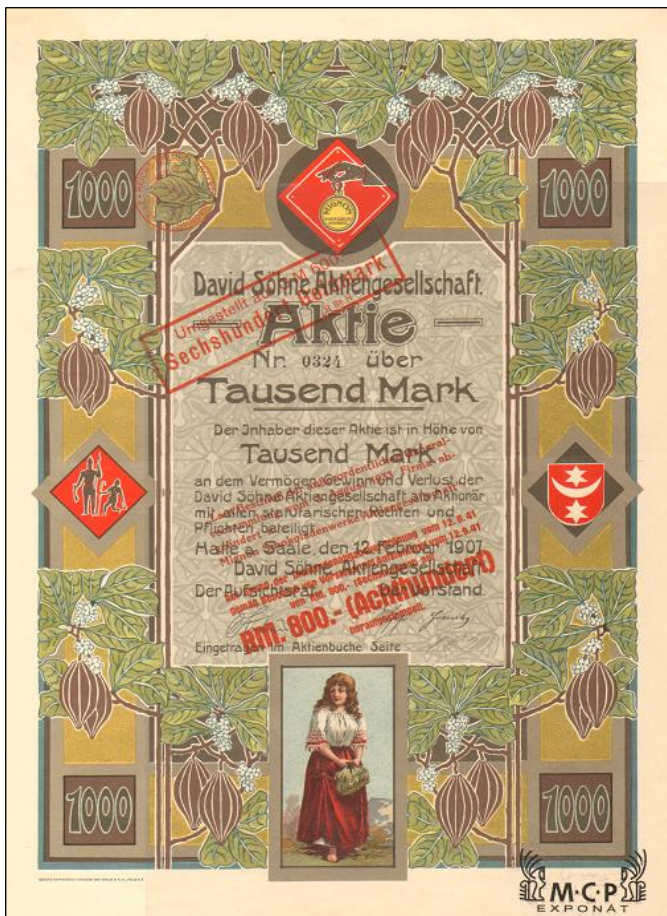

E4195 – akcie firmy Caro & Jellinek, emise 1.1.1923, Wien.

Rakouská firma Caro & Jellinek, Speditions- und Lagerhaus-AG byla založena 21. dubna 1921 ve Vídni, aby převzala dopravní a spediční podniky firem Caro & Jellinek a Carl Wasser's Nachfolger Adolf Mendl & Co. Vereinigte Speditions- und Lagerhaus-gesellschaft, m. b. H. Wien.

Kapitál 24.000.000 K byl rychle zvyšován díky inflaci a tak tato emise vydaná 1. ledna 1923 ho zvýšila na 1,250.000.000 K vydáním 260.000 akcií po 2.500 K. O firmě Caro & Jellinek a především jejím zakladateli Bruno L. Jellinkovi narozením ve Slavkově u Brna jsme se zmiňovali v květnovém čísle věstníku v Banánovém příběhu.

Poslední dnešní představenou novinkou je akcie Indické banky Bank of Bengal vydaná 1. července 1864 na 4x 1.000 indických rupií. Akcie je typickou grafikou anglických zemí a vychází ze stylu britských akcií, ale i bankovek. Svojí podobou i postavou Británie připomíná klasické britské libry.

E4371 - Akcie firmy David Söhne AG, emise 12.2.1907, Halle a. Saale.

Na německou akcii velmi netypická, vysoce dekorativní secesní akcie firmy David Söhne AG patří k vysoce ceněným kusům. Firmu založil v roce 1851 Frederick David, který převzal továrnu na čokoládu Friedricha August Mietheho založenou v roce 1804. Od roku 1881 nesla firma jméno Frederick David & Söhne a vyráběla čokoládu a cukrovinky pod značkou Mignon. V roce 1905 byla přeměněna na akciovou společnost a v roce 1907 byla vydána tato emise akcií v počtu 1.100 kusů.

Úspěšná firma se v srpnu 1933 přejmenovala na Mignon Schokoladenwerke AG ze zcela neopodstatněného důvodu rasového předsudku díky jménu zakladatele „David“ předjímací možný židovský původ. Během války byla výroba omezená a v roce 1943 přešla továrna na výrobu součástek pro křídla letadel. Původní výroba byla obnovena v roce 1950, avšak to již byla firma znárodněna protože Halle a. Saale je na území bývalé Sovětské zóny, pozdější NDR.

E4154 – Akcie bank of bengal, emise 1.7.1864 na 4.000 rupií.

Dokumentační akciová společnost, vznikla 7. 10. 1998 především pro podporu a rozšiřování ceninové tvorby, tisku cenin a jejich dokumentaci. Hlavní činností je tisk akcií, dluhopisů, losů, poukázek a jiných cenin včetně přípravy grafických návrhů, tvorby nových designů a nových ochranných prvků. Součástí práce na ceninách všech druhů je jejich archivace a výzkum pro další vývoj ochrany. Proto je společnost rozdělena na tři divize, z nichž prvou jsme již představili, zabývá se hlavní činností.

Na výrobní divizi navazuje divize VÚROC - Výzkumný ústav rozvoje ochrany cenin vznikla z rozhodnutí valné hromady dnem 1. ledna 2003 a zabývá se tvorbou nových ochranných prvků použitelných na ceninách. Provádí výzkum použitelnosti stávajících ochranných prvků a jejich expertizu, pomůže při odhalování padělků a dalším zdokonalování ochrany. Zajišťuje odborná školení pracovníků přicházejících do styku s ceninami.

S oblastí tvorby a tisku cenin souvisí příprava změn u akciových společností, které souvisejí s přeměnou podoby akcií ze zaknihované na listinnou včetně veškerých potřebných dokumentů. Proto byla vedle společnosti Dokumentační a. s. založena v roce 2001 DAS CONSULTING s. r. o., která se na tyto akce specializuje a navazuje na přeměny podob, kterou majoritní společník firmy provádí již od roku 1996, kdy došlo k první přeměně akcií ze zaknihované na listinnou v ČR za jeho účasti.

Třetí divizí je Muzeum cenných papírů. Tato část vznikla 1. července 2000 po dlouhých přípravách. Jejím úkolem je založit samostatnou expozici výroby a vývoje cenin u nás i v zahraničí prostřednictvím stálé výstavy. Společnost dále propaguje tisk cenin a historii podnikání, připravuje sborníky i odborné publikace. Všeobecné povědomí o této divizi doprovází příležitostné výstavy nebo zapůjčování vzorků k jejich další reprodukci. V roce 2006 bylo rozhodnuto o výstavbě vlastní muzejní budovy Muzea cenných papírů v Praze. Za tímto účelem byl 25. června 2008 založen samostatný nadační fond, který postupně převezme aktivity této divize.

Dokumentační akciová společnost byla založena v roce 1998 a letos slaví své 10. výročí na trhu. Za tu dobu vyrobila pro stovky klientů víc než 3.660.000 kusů cenných papírů ve jmenovité hodnotě víc než 80 miliard Kč a to nejen pro české firmy, ale např. pro Slovensko, Švýcarsko a další státy v Evropě a střední Americe.

DOKUMENTAČNÍ a. s.

Pod vilami 13, 140 00 Praha 4 - Nusle

Tel: 241 740 079, Fax: 241 744 015

Mobil: 603 545 901

E-mail: das-mcp@volny.cz

www.das-mcp.cz

369 00 00 369 / 0800

NADAČNÍ KONTO

Muzeum cenných papírů, nadační fond, Pod Vilami 1038/13, 140 00 Praha 4 - Nusle, IČ 28 42 98 93, fond zapsán v nadačním rejstříku MS v Praze N697. Věstník je vydáván měsíčně jako zpravodaj o činnosti fondu a jeho sbírkách. Je šířen prostřednictvím webových stránek muzea za pomoci DAS MEDIA, a. s. Nevýžádané rukopisy se nevracejí. Šíření všech reprodukcí i textů bez dalšího souhlasu MCP je zakázáno a podléhá autorskému a reprodukčnímu právu.